LUONTO JA YMPÄRISTÖ

Jos on tarkoitus tappaa ammattikalastus kokonaan, WWF on oikealla tiellä.
KALATALOUSAKTIVAATTORI RISTO TOLONEN, PERÄMEREN RANNIKON KALATALOUSRYHMÄ

Lohisaaliit paranivat merellä ja joella

Pyynnin rajoittaminen merellä selittää ainakin osan saaliin kasvusta.

OULU (MT)
Lohisaaliit Tornionjoella ovat tänä vuonna noin kaksinkertaiset viime vuoteen verrattuna. Tutkija **Tapani Pakarinen** Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksella (Rktl) sanoo, että saalismäärä saattaa nousta jopa suuremmaksi kuin vuonna 2008, jolloin saatiin erinomainen 11 000 lohen saalis.

Perämeren pohjukassa Iin Kuivajoen ja Tornionjoen välillä saalis nousi noin puolitoistakertaiseksi. Lohia saatiin päättyneellä kaudella 18 000 kappaletta ja viime kesänä 13 000 kappaletta.

Pelkästään Tornionjokisuulla pyydetään lohta yhtä paljon kuin Tornionjoella yhteensä, kun lasketaan mukaan myös Ruotsin puolen pyynti.

Koko Pohjanlahden saalismäärä jäi 36 000 loheen, sillä Suomen lohikiintiö pieneni. Pyynti lopetettiin jo viikon 31 lopussa. Ruotsi lopetti oman lohen pyyntinsä lähes kuukautta aikaisemmin.

Näyttäisi siltä, että lohi pääsee nyt entistä paremmin nousemaan kutujokiinsa. Tutkija varoo kuitenkin antamasta suosituksia siitä, olisiko merikalastuksen rajoituksia jatkettava tai kiristettävä.

”Se on poliittinen päätös, ja tutkimuksen tehtävä on antaa vain tietoa päätösten pohjaksi.”

Lohi menestyi paremmin

Pyynnin rajoitus merellä saattaa selittää osan hyvistä jokisaaliista, mutta kaikkea se ei selitä.

Pakarinen toteaa, että lohta on myös palannut merivaellukseltaan Pohjanlahteen nyt todennäköisesti enemmän kuin aikaisemmin. Lisäksi sen vaellus alkoi aikaisemmin kuin ennen, joten suurempi osa kaloista pääsi kotijokiinsa ennen merikalastuksen aloittamista.

Pakarinen arvelee, että myös poikasten selviytyminen merimatkalla on parantunut. Kuinka paljon ja mistä se johtuu, ei vielä tiedetä.

Vaelluskalan poikasista selviää hyvin pieni osa takaisin kotijokeensa, ja osuus on vähentynyt vuosi vuodelta. Nyt suunta olisi siis muuttumassa.

Pentti Pasanen Lapin elykeskuksesta pitää merikalastuksen rajoituksia Itämerellä suurimpana syynä lohisaaliiden kasvulle.

”Ruotsi ja Suomi ovat painostaneet EU:n komissiota puuttumaan Puolan harjoittamaan ylikalastukseen ja tämä on tuottamassa tuloksia.”

Pakarinen näkee saman syyyhteyden mutta ei ole varma, miten suuret vaikutukset ovat olleet.

”Me emme tiedä, kuinka paljon Puola on ylittänyt kiintiönsä, emmekä tiedä sitäkään, kuinka paljon ylitystä on saatu rajattua.”

Se on kuitenkin varmaa, että Puolan kalastusta valvotaan nyt entistä paremmin. Puolan viranomaisille on annettu koulutusta, ja Euroopan kalastuksenvalvontavirasto on ottanut Itämeren lohenkalastuksen yhteisvalvontansa piiriin. **JOUKO RÖNKKÖ**

Varma lajintunnistus ja noutava koira kuuluvat hyviin metsästäjätapoihin. Kuvassa sinisorsa ja sileäkarvainen noutaja.

Turisti nousee lohen perässä

MUONIO (MT)
”Lohen perässä turistit tulevat”, muoniolainen yrittäjä **Raimo Kutuniva** sanoo. Hän tietää mistä puhuu koska on pitänyt lohestajatorppaa Muonionjokivarressa jo 18 vuotta.

”Milloin on enemmän lohta, on enemmän turisteja. Sitten taas vähemmän.”

Jokivarren ihmisillä on selkeät käsitykset siitä, missä lohi kannattaa kalastaa. Täällä tietenkin, minne kala aina palaa sukuaan jatkamaan.

Tänä vuonna sekä lohta että turisteja on noussut jokivarteen viimevuosia runsaammin. Lohen runsauden syyksi täällä arvaillaan Itämeren pyynnin vähenemistä. Varmuutta asiasta ei kuitenkaan ole kellään.

Turistilla sen sijaan on hyvä syy nousuun: Lohta saadaan nyt paljon, ja monet saaliskalat ovat oikeita jättiläisiä. Lohestajatorpan seinässä oleva lista kertoo, että Esko Uusitalo on saanut 27. heinäkuuta 19,85 kilon lohen. Pari viikkoa aikaisemmin joku on kiskaissut 18,2 kilon kalan, ja yli 15 kilon lohia on noussut kaikkiaan toista kymmentä. Ilmoituksia on torpan seinässä ja internetissä jo nyt, elokuun puolessa välissä reilut neljäsataa.

Täällä kalastavat ovat enimmäkseen suomalaisia. Myös norjalaiset tulevat kumma kyllä tänne kalaan. Sen sijaan Ruotsin puolelta suunnataan kai Norjaan. Muonionjoki saa olla ruotsalaisilta rauhassa, vaikka vastaranta on Ruotsin kruunun aluetta.

Eron näkee myös jokivarren rakennuskannassa. Suomen puolella on kesämökkejä, kalastajien tupia ja jokunen talokin. Ruotsin ranta on tyhjä.

Saalis ei ole tärkein?

Toimittajankin täytyy tietysti kokeilla, mikä täällä turistia kiehtoo. Eipä haittaisi vaikka se kaksikymmenkiloinen sattuisi nyt kohdalle, kun on valokuvaajakin mukana.

Oppaaksi ja soutajaksi saamme jokivarren asukkaan, **Veli-Pekka Kutunivan**. Hän ottaa mukaan kaksi vapaa ja niihin Jani sekä Äijä uistimet, joilla on nostettu muhkeita lohia näistä samoista virtapaikoista.

Työnnetään solakka jokivene virtaan ja pannaan perämoottori käyntiin. Moottori saa tehdä työtä täysillä voittaakseen virran voiman, mutta viimein päästään sopivan matkan päähän yläjuoksulle. Tästä Soutukoskelta on saatu viimeksi pari viikkoa sitten melkein kymmenkiloinen lohi.

Ei nappaa meidän uistimeemme nyt mitään. Virta vie venettä alaspäin. Veli-Pekka ohjailee ja hidastaa menoa soutamalla. Hiljaista on myös Kaarnekoskella.

Tehdään sama lenkki vielä pari kertaa. Aurinko laskee metsän reunan taakse, ja ilma viilenee. Nyt pitäisi lohien piristyä, jos vanhat merkit pitävät paikkansa. Eivät tällä kertaa pidä. Siimat kiristyvät vain sen verran kuin virta uistimia kiskoo.

Tuuli tyyntyy, ja polttiaiset tulevat veneeseen seuraksemme. Ei niistä paljon häiriötä ole.

Mukava on joen juoksua seurata, kuunnella miten kellokasporo kulkee joen rantaa. Välillä lohen polskahdus herättää toiveen, josko saalistakin olisi tulossa. Ei tule tällä kertaa.

Ilta pimenee ja menemme rantaan. Melkein viisi tuntia on vierähtänyt. Aika kului kuin iltamissa.

Rannassa pari pudasjärveläistä on lähdössä pimenevälle joelle. Täytyy kuulemma kokeilla itse tehtyjä uistimia.

Seuraavana päivänä kuulemme torpalla, että pari kolmekiloista lohta on saatu aamun tunteina. Taisivat olla hyviä uistimia ne itse tehdyt.

On laskettu, että turistin pyytämä lohi tuottaa moninkertaisen taloudellisen panoksen merellä kalastettuun verrattuna. Turisti käyttää rahaa paitsi kalastuslupaan, myös majoitukseen, ruokailuun ynnä muuhun mukavaan ja tarpeelliseen.

Niin teimme mekin, vaikka lohta ei tällä kertaa tullutkaan. **JOUKO RÖNKKÖ**

PEKKA FALI

Saalis houkuttaa kalamiestä. Antti Tauriainen oli tullut Muonionjoelle Pudasjärveltä.

Yrittäjä Raimo Kutuniva tietää, että lohi vetää turisteja Muonion- ja Tornionjoelle.

Uistimen pitäisi ärsyttää lohi iskemään.

Äijä- ja Jani-uistimet ovat tehonneet moneen Pakamukan loheen.

Illan tullen ilma viilenee ja lohi käy ärhäkämmin uistimeen. Niin kalastaja ainakin toivoo.

Jokikalan tuotto on moninkertainen

Kalastusmatkailua järjestävät yrittäjät väittävät, että lohijoelta kalastettu kala tuottaa moninkertaisen hyödyn merialueelta saalistettuun verrattuna. Väite saa ainakin osittain tukea myös tutkijoilta. Kansainvälisissä tutkimuksissa hyödyn on väitetty olevan jopa kymmenkertainen.

Suomalaiset tutkijat päätyivät huomattavasti pienempään eroon.

Tutkija **Tapani Pakarinen** Rktl:stä kertoo, että suomalaisessa vuotta 2008 koskevassa tutkimuksessa arvioitiin jokivarren lohisaaliin tuottavan noin kaksinkertaisen hyödyn merellä kalastettuun verrattuna. Jos lohen mukana saatu muu kalasaalis lasketaan mukaan, tuotot ovat suunnilleen yhtä suuret.

Vertailuvuonna Pohjanlahden merialueella kalastettiin lohia viisi tai kuusi kertaa enemmän kuin jokialueilla.

Pentti Pasanen Lapin elykeskuksesta sanoo kalastusmatkailun olevan merkittävä tulonlähde Länsi-Lapin kunnille. Hänen mukaansa lohisaaliiden paraneminen lisää kalastusmatkailun tuloja.

Kalastuspolitiikkaan tarvittaisiin kuitenkin lisää ennustettavuutta.

”Ihan hyvä, että lohisaaliit on saatu nousuun. Matkailuyrittäjät kuitenkin empivät elinkeinonsa laajentamista. Kokemus osoittaa, että kalastuspolitiikka saattaa muuttua myös toiseen suuntaan on.

JOUKO RÖNKKÖ

Tutkimus Esa Storhammar, Tapani Pakarinen, Pirkko Söderkultalahti ja Timo Mäkinen: Lohenkalastuksen taloudellisten vaikutusten vertailua on luettavissa internetissä osoitteessa www.rktl.fi/www/uploads/pdf/uudet%20julkaisut/tutk_selv_13_2011_web.pdf

WWF:stä tuli kirosana

Maailman luonnonsäätiö WWF on monille Perämeren kalastajille kirosana, kalatalousaktivaattori **Risto Tolonen** Perämeren rannikon kalatalousryhmästä sanoo.

WWF asetti Itämeren lohen uhanalaisten lajien listalle. Sen syöntiä on järjestön mielestä syytä välttää.

Suositus on romahduttanut lohen hinnan. Lohesta maksetaan kalastajalle nyt pari euroa kilolta, kun oikea hinta olisi ehkä viiden ja kymmenen euron välillä, Tolonen sanoo.

Tolosen mukaan lohen kalastus ei ole vähentynyt boikottien vuoksi. Kaikki kiintiöön kuuluva kala kalastettiin viime kesänäkin, ja näin varmaankin tehdään jatkossakin.

”WWF ei todellakaan saa kalastajien sympatiaa. Täällä epäillään Norjan kalankasvattajien vaikuttaneen järjestön päätöksiin.”

”Jos tarkoitus on tappaa ammattikalastus kokonaan, WWF on oikealla tiellä. Muuten sen toimintaa ei voi ymmärtää. Lohi ei tästä hyödy.”

JOUKO RÖNKKÖ

Järjestöt muistuttavat metsästäjätavoista

Sorsastuksen alkaessa lintujärjestö BildLife Suomi sekä Suomen metsästäjäliitto muistuttavat jahtiin lähtijöitä hyvistä metsästäjätavoista.

Ammuttava lintu on aina tunnistettava varmasti ennen laukausta. Jos lajintunnistaminen on epävarmaa, lintua ei pidä ampua.

Nykyisillä lyijyä korvaavilla patruunoilla ampumamatkat on pidettävä lyhyinä. Haulikolla ammuttaessa se tarkoittaa alle 30 metrin matkaa.

Pyynti pitäisi kohdistaa ennen muuta vakaisiin ja runsaslukuisiin lajeihin.

Järjestöt suosittavat, että pyynti kohdistettaisiin ennen muuta vakaisiin ja runsaslukuisiin lajeihin. Tänä vuonna niitä ovat sinisorsa ja telkkä.

”Vähentyneiden lajien metsästämistä pitäisi välttää, vaikka metsästys ei olisikaan pääsyy lajin vähenemiseen”, BirdLife Suomen suojelu- ja tutkimusjohtaja **Teemu Lehtiniemi** sanoo. Hänen mielestään on helpompi puuttua metsästyskuolevuuteen kuin muihin tekijöihin.

”Saaliin määrä ja lajivalikoima tulee suhteuttaa poikastuottoon ja lintukannan kokoon”, Suomen metsästäjäliiton järjestötiedottaja **Anna Grenfors** korostaa. Metsästäjät itse voivat vaikuttaa tuottoon vesilintujen elinympäristöjä parantamalla.

Molemmat järjestöt suosittelevat noutavien koirien käyttöä sorsastuksessa. Järjestöjen mielestä lintukantojen seuranta ja saalistilastointi kaipaa parannusta. **REIJO VESTERINEN**

Hirviluvat vähenevät Uudellamaalla

Uudenmaan hirvilupamäärä pienenee neljänneksen edellisvuodesta. Myös valkohäntäpeuran ja kuusipeuran pyyntilupia on vähennetty reilusti edellisvuodesta.

Uudenmaan talvehtivaksi hirvikannaksi laskettiin maaliskuussa noin 3 300 yksilöä. Tavoitteena on 3 500 hirven talvikanta.

Riistapäällikkö **Visa Eronen** ennustaa alueen tulevan syksyn hirvenkaatomäärän olevan selvästi viimevuotista pienemmän. Hirven verotussuunnitelma toteutuu, kun myönnetyistä luvista käytetään 85 prosenttia.

Suomen riistakeskuksen Uudenmaan aluetoimisto myönsi hakijoille 1 791,5 hirvenpyyntilupaa.

Valkohäntäpeuran pyyntilupia myönnettiin 3 403. Määrä on 16 prosenttia edellisvuotta pienempi.

Maakunnan valkohäntäpeurojen määräksi on arvioitu 5 900. Kanta on ollut laskusuunnassa ja pyyntilupien käyttöaste on jäänyt alhaiseksi.

Kuusipeurakanta väheni edellisestä vuodesta viidenneksen. Lupia on 23 prosenttia viimevuotista vähemmän. Tulevalla kaudella Uudellamaalla saa ampua enintään 104 kuusipeuraa.

Hirven ja peurojen metsästys alkaa syyskuun viimeisenä lauantaina.

Metsäkauriin pyyntiin saa lähteä jo 1. syyskuuta. Metsäkauriin metsästykseen ei tarvita pyyntilupaa, sen jahti tapahtuu metsästysoikeuden haltijoiden päättämällä tavalla. **REIJO VESTERINEN**